

دستورالعمل اجرائی ارائه خدمات طب سنتی

مستندات قانونی :

این دستورالعمل به استناد مواد ۱، ۳، ۴ و ۲۴ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحات بعدی و بندهای ۱۱ و ۱۶ ماده ۱ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۷ و ماده ۸ قانون تشکیل وزارت، درمان و آموزش پزشکی و آیین نامه اجرائی آن مصوب سال ۱۳۶۵ هیئت محترم وزیران و اصلاحات سال ۱۳۶۶، ماده واحده چگونگی تعیین وظایف و صلاحیت شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته به آن مصوب سال ۱۳۷۶ مجلس شورای اسلامی به شرح ذیل تدوین می گردد:

ماده ۱- در این دستورالعمل با رعایت اختصار به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی "وزارت متبوع"، به معاونت درمان دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی "معاونت"، به سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران "سازمان نظام پزشکی"، گفته می شود.

ماده ۲- کلیه پزشکان متخصص طب سنتی و سایر پزشکان دوره دیده مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دارای پروانه مطب و مجوز معتبر در زمینه ارائه خدمات طب سنتی می توانند با رعایت ضوابط ذیل در مطب به ارائه خدمات طب سنتی شامل مشاوره در جهت شناخت و اصلاح مزاج، تدابیر حفظ تندرستی، اصلاح سبک زندگی، تشخیص بیماری و ارائه درمان اقدام نموده و در صورت نیاز به تحت نظر یا بستری نمودن، بیمار را به سلامتکده و یا بیمارستان ارجاع دهند.

تبصره ۱: پزشکان متخصص طب سنتی با دارا بودن پروانه مطب، مجاز به ارائه خدمات طب سنتی خواهند بود. اما سایر پزشکان باید مجوز ارائه خدمات طب سنتی را دریافت نمایند.

تبصره ۲: مجوز ارائه خدمات طب سنتی برای پزشکانی که دارای گواهی مورد تأیید معاونت آموزشی باشند، توسط معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی صادر خواهد گردید.

تبصره ۳: خبرگان دارای سابقه و تجربه در زمینه ارائه خدمات طب سنتی پس از گذراندن دوره های مدون آموزشی و طی کردن آزمون مربوط به دوره با تأیید معاونت آموزشی وزارت متبوع و در محدوده معینی که سطح بندی آن توسط معاونت درمان مشخص خواهد شد مجاز خواهند بود نسبت به ارائه خدمات طب سنتی اقدام نمایند.

ماده ۳- اهم خدمات طب سنتی قابل انجام در مطب شامل موارد ذیل می باشد:

۱-۳: اصلاح و ارتقاء وضعیت تغذیه بر اساس مبانی طب سنتی

۲-۳: تدابیر حفظ تندرستی (بر اساس اصول شش گانه ضروری)

۳-۳: تدابیر داروئی (داروهای مفرد و مرکب) بر اساس مبانی طب سنتی

۳-۴: روش های دستی (غمز ، دلک ، حجامت ، زالو)

تبصره ۱: انجام روش های دستی شامل حقنه ، قی ، اسهال و فصد در مطب ممنوع است و فقط در سلامتکده طب سنتی ایران و یا درمانگاه های دارای واحد طب سنتی قابل انجام می باشد.

تبصره ۲: زالو باید از مراکز مورد تأیید وزارت بهداشت تهیه گردد.

ماده ۴- فروش و تحویل هرگونه دارو ، ملزومات و تجهیزات در مطب ممنوع است.

تبصره : مصرف داروهای اورژانس در موارد فوریت های پزشکی و استفاده از ملزومات و تجهیزات پزشکی در درمان های سرپایی و سایر اقدامات مجاز در مطب به عنوان مواد مصرفی خدمات پزشکی تلقی شده و مشمول ضابطه فوق نمی باشد.

ماده ۵- تعداد و شرایط کارکنان یک مطب باید متناسب با خدمات مجاز طب سنتی باشد.

ماده ۶- انجام روش های دستی مجاز در مطب توسط افراد یا حداقل مدرک فوق دیپلم رشته های پیراپزشکی ، تحت نظر پزشک با رعایت قانون انطباق انجام پذیر می باشد.

تبصره: استفاده از سایر افرادی که دارای مدرک تحصیلی رشته های پیراپزشکی نباشند ، با تأیید معاونت آموزشی مجاز بوده و این افراد حداکثر تا ۱ سال از تاریخ ابلاغ این آئین نامه باید گواهی های مورد تأیید این شورا را اخذ نمایند.

ماده ۷- چاپ سربرگ و کارت ویزیت ، مهر و تابلو با رعایت ضوابط سازمان نظام پزشکی در خصوص مفاد تابلو و سرنسخه پزشکان امکان پذیر است . انتخاب عناوین مجهول برای تابلو مطب نظیر انستیتو ، مرکز ، مطب شبانه روزی و نظایر آنها به هر شکل و عنوان ممنوع است.

ماده ۸- ساعات فعالیت مطب باید به نحو مقتضی به اطلاع بیماران رسانده شود و در معرض رؤیت باشد.

ماده ۹- ثبت مشخصات فردی کلیه مراجعان و بیماران با ذکر شرح حال ، تشخیص بیماری آنها ، آزمایشات انجام شده ، مراحل سیر بیماری و نتایج اقدامات درمانی در پرونده سرپائی تشکیل شده الزامی می باشد. این سوابق می بایست در بایگانی مطب حفظ و نگهداری گردیده و در صورت درخواست کارشناسان معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه ، در اختیار آنها قرار گیرد.

فضای فیزیکی مطب :

ماده ۱۰- هر مطب باید دارای حداقل یک اتاق معاینه با فضای مناسب و یک سالن انتظار با مساحت مناسب و سرویس های کامل بهداشتی منطبق با شرایط منطقه ای و نظر معاونت درمان دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی مربوطه باشد.

تبصره ۱: برای انجام خدمات طب سنتی ، هر مطب با توجه به فعالیتهای ذکر شده در ماده ۲ می تواند علاوه بر اتاق معاینه و سالن انتظار ، یک اتاق به مساحت حداقل ۶ متر مربع جهت انجام غمز و دلک و یک اتاق به مساحت

حداقل ۶ متر مربع برای انجام حجامت و زالو با حداکثر دو تخت با کف سالم و قابل شستشو و غیر قابل نفوذ به آب بدون ترک خوردگی به رنگ روشن از جنس مقاوم و بدون خلل و فرج دارای کف شوی با دیوار کاشیکاری شده تا سقف داشته باشد.

تبصره ۲: ایجاد اتاق با پارتیشن بندی بصورتیکه فضاهای کاملاً مجزا را تأمین نماید ، با رعایت کلیه ضوابط بهداشتی بلامانع است.

تجهیزات:

ماده ۱۱- مطب هایی که در آنها اقدامات یدای انجام می شود ، علاوه بر داروهای اورژانس باید مجهز به کپسول اکسیژن و امکانات کامل احیاء ، تخت معاینه و فضاهای مربوطه باشد.

تبصره ۱: با توجه به شرح اعمال مجاز قابل انجام در مطب طب سنتی وجود تجهیزات اختصاصی مربوطه الزامی است.

تبصره ۲: در مطب هایی که روش های دستی طبق بند ۳ از ماده ۲ این آیین نامه انجام می شود وجود دستگاه فور یا اتوکلاو جهت استریلیزاسیون وسایل و ابزار جراحی لازم است.

تبصره ۳: بکارگیری فن آوری و استفاده از تجهیزاتی که کاربرد آنها نیاز به اخذ پروانه فعالیت یا مجوز خاص دارد در مطب ممنوع است.

تبصره ۴: در خصوص دستگاههای قابل استفاده در مطب که نیاز به تبحر خاص و یا گذراندن دوره آموزشی مشخص باشد دستورالعمل های مربوطه از طرف وزارت بهداشت به دانشگاههای علوم پزشکی و سازمان نظام پزشکی اعلام می گردد.

تبصره ۵: دفع بهداشتی مواد استفاده شده طبق دستورالعمل های مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ضروری است.

ماده ۱۲- اعلام بیماری های مشمول گزارش اجباری و قابل انتقال مطابق با قوانین کشور الزامی است.

ماده ۱۳- تمدید پروانه مطب کلیه پزشکانی که خدمات طب سنتی ارائه می نمایند منوط به گذراندن دوره های بازآموزی مشتمل بر دوره های مرتبط با طب سنتی به میزان حداقل ۴۰ امتیاز و سایر ضوابط تمدید پروانه مطب خواهد بود.

ماده ۱۴- ارائه خدمات طب سنتی در درمانگاه های عمومی به شرط دارا بودن شرایط و ضوابط این دستورالعمل به صورت واحد ارائه خدمات طب سنتی با درج در پروانه بهره برداری ، بلامانع خواهد بود.

ماده ۱۵- رعایت کلیه مواد و تبصره های آئین نامه اجرائی قانون اجازه تأسیس مطب مصوب ۱۳۶۳/۱۱/۱۷ و کلیه اصلاحیه های بعدی و سایر دستورالعمل های ابلاغی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی الزامی است.

ماده ۱۶- اخذ مجوز از معاونت درمان دانشگاه جهت ارائه خدمات طب سنتی با شرایط ذکر شده در این آئین نامه الزامی است.

تخلفات :

ماده ۱۷- چنانچه ضوابط تعیین شده در این آئین نامه رعایت نگردد به ترتیب زیر عمل خواهد شد.

الف- بار اول تذکر شفاهی با قید موضوع در صورتجلسه تهیه شده توسط کارشناسان وزارت یا معاونت درمان دانشگاه

ب- بار دوم اخطار کتبی توسط کارشناسان وزارت یا معاونت درمان دانشگاه حداقل به فاصله یک ماه پس از تذکر شفاهی.

ج- بار سوم اخطار کتبی توسط کارشناسان وزارت یا معاونت درمان دانشگاه به فاصله یک ماه از اخطار کتبی قبلی.

چ - در صورت تکرار و عدم توجه به تذکرات قبلی اعم از شفاهی و کتبی ، اعلام به سازمان نظام پزشکی جهت درج موضوع در پرونده و پیگیری های لازم و در صورت لزوم اعلام به دادرها و هیأت های انتظامی نظام پزشکی

ماده ۱۸- کلیه پزشکانی که در حال حاضر در حال ارائه خدمات طب سنتی می باشند مکلف هستند ظرف مدت حداکثر یک سال شرایط خود را با ضوابط قید شده در این آئین نامه وفق داده و نسبت به اخذ مجوزهای لازم اقدام نمایند.

دستورالعمل اجرائی ارائه خدمات طب سنتی در ۱۸ ماده و ۱۴ تبصره تصویب و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

دکتر مرضیه وحید دستجردی

وزیر